

Znojmo

Kraj: Jihomoravský

Správní obvod: Znojmo

Nadmořská výška: 290 m n. m.

Počet obyvatel: 32 766

Adresa URL: www.znojmocity.cz

Okres: Znojmo

GPS souřadnice: 48.855911N, 16.054268E

První pís. zmínka: 1226 (798 let)

PSČ: 669 02

Památky a zajímavosti Znojmo

Město Znojmo nabízí na svých webových stránkách iniciativu nalezení 77 divů Znojma, tyto památky a zajímavosti jsou rozdělené do několika skupin. V těchto skupinách jsou jak světské, tak sakrální památky. Ve městě Znojmo se nachází mnoho památek, z nichž jsou některé zapsány i do seznamů kulturních památek ČR. Samotné město Znojmo je městskou památkovou rezervací, ve městě se nachází i národní kulturní památka České republiky – rotunda svaté Kateřiny z 12. století.

Rotunda sv. Kateřiny – jedinečná stavba románské rotundy Panny Marie, později sv. Kateřiny je jedinou zcela dochovanou památkou přemyslovského hradu ve Znojmě, založeného na přelomu 11. a 12. století knížetem Konrádem I. a jeho synem Litoldem jako sídelní centrum údělného knížectví a hlavní pevnost na jižní hranici přemyslovské Moravy. Zachovalé nástěnné malby z roku 1134 zobrazují přemyslovskou rodovou pověst a podobizny vládnoucích přemyslovských knížat a králů a také podobizny moravských údělných knížat.

Znojemské staré město s křivolakými uličkami, založené na pozdně románském půdorysu na počátku 13. století, oddělené od nového města z velké části zachovanými městskými hradbami je chráněno jako městská památková rezervace.

Zámek - dříve románský hrad, později přestavěný na barokní zámek. To je dnešní dominanta města Znojma. Řeka Dyje tvořila přirozenou obrannou překážku proti Rakousku. Proto v těchto místech vždy stávalo opevněné místo, které bylo opěrným bodem při obraně hranic. Původně zde tedy bylo slovanské hradiště a za Břetislava I. v první polovině 11. století sem bylo přeneseno sídlo znojemských údělných přemyslovských knížat. Tehdy vznikl první kamenný hrad, kolem kterého začalo vznikat samotné město. V polovině 11. století byla vybudována románská rotunda P. Marie. Hrad byl v majetku krále a na přelomu 12. a 13. století byl přestavěn do gotické podoby. Bylo vylepšeno opevnění a hradní jádro se rozšířilo o nové paláce. Na hradě často pobývali přemyslovští králové a později i Lucemburkové. Byl často místem významných diplomatických jednání a roku 1437 na znojemském hradě zemřel císař a král Zikmund Lucemburský. Od poloviny 15. století význam hradu klesá a ocitá se často v zástavě. Postupně chátrá a během třicetileté války je značně poškozen švédskými jednotkami. V roce 1710 postoupil císař Josef I. znojemský hrad pánům z Deblína. Ti jej zbořili a na jeho místě postavili barokní zámek. Později ještě nechalo město Znojmo zbořit hradby a v jejich místech byl postaven areál

pivovaru. Když roku 1784 Deblínové vymřeli byla na zámku zřízena vojenská nemocnice. Ještě v 19. století byly klasicistně upraveny fasády a zámek získalo do vlastnictví město. Z románského hradu se po přestavbě na trojkřídlý barokní zámek dochovaly zejména rozsáhlé sklepy. Na nádvoří je Břetislavská studna s dřevěným rumpálem. V prostorách zámku je dnes umístěna expozice Jihomoravského muzea věnovaná historii Znojma.

Radniční věž byla postavena v letech 1445–1448 mistrem Mikulášem ze Sedlešovic v pozdně gotickém slohu. Věž je symbolem města a patří k nejvýznamnějším gotickým stavbám v Česku. Stavba je zbudována na skále a její základy jsou až 3 m hluboké. Radniční věž má velmi zajímavou věžičkovou střechu, celkem je 79,5 m vysoká a její vyhlídkový ochoz je celoročně přístupný.

Znojemské podzemí ze 13.–17. století vzniklo propojením několikapatrových bývalých sklepů měšťanských domů. Podzemí je zpřístupněno a je svojí délkou 30 km nejdelší v ČR.

Znojemský hrad na skalním ostrohu nad údolím potoka a parku Gránice byl v letech 1710–1721 přestavěn na barokní zámek. Dnes se v něm nachází expozice muzea.

Gotický kostel sv. Mikuláše zbudovaný na románských základech po roce 1338 se zachovanou gotickou výzdobou

Kaple sv. Václava na Mikulášském náměstí je dvoupatrová, postavená po roce 1521 s horním prostorem zaklenutým krouženou vladislavskou klenbou, jedinou na Moravě.

Kostel Nalezení sv. Kříže při dominikánském klášteře, založen asi r. 1230 Přemyslem Otakarem I. Původně gotický halový chrám, přestavěn v baroku v letech 1653–1677. Poslední přestavba byla v 18. století barokní. Výrazně se uplatňuje v panoramatu města.

Jezuitský kostel sv. Michala na Jezuitském náměstí s pozdně gotickým kněžištěm a se štukovou síťovou klenbou a raně barokní lodí z doby po roce 1642 se zachovanou barokní výzdobou.

Kostel sv. Alžběty ve Vídeňské ulici, původně gotický, rozšířený barokně po roce 1650. U kostela se nachází sousoší Kalvárie z poloviny 18. století.

Z původního kláštera minoritů a klarisek založeného v polovině 13. století se zachovala křížová klenba a ambít v dnešní budově Jihomoravského muzea. V klášteře byl v letech 1279–1297 pohřben po bitvě na Moravském poli král Přemysl Otakar II.

Barokní kostel sv. Hippolyta na Hradišti, s freskami malíře Josefa Winterhaldera z 18. století.

Bývalý premonstrátský klášter v Louce s kostelem Nanebevzetí panny Marie a sv. Václava byl založen jako kanonie premonstrátů v roce 1190, za husitských válek byl zničen. Právě zde v 16. století zavedli řeholníci na klášterních zahradách pěstování tzv. znojemských okurek. Po roce 1748 byl klášter budován znovu jako velkorysá barokní stavba. Stavba nebyla z důvodu zrušení kláštera během reforem císaře Josefa II. dokončena. Klášter poté sloužil jako tabáková továrna a později byl přeměněn na kasárna.

Rozhledna Králův stolec - vyhlídka se nachází nad vzdutou hladinou Znojemské přehrady. Podle pověsti odtud sledoval polský král Jan III. Sobieski v roce 1683 přechod svých vojsk přes Dyji, když táhl na pomoc Turky obležené Vídni. Roku 1892 byl na tomto místě vybudován Znojemskou sekcí Rakouského turistického klubu dřevěný pavilon, který sloužil až do konce první světové války. Roku 1922 zřídil Spolek německých turistů ve spolupráci s Klubem českých turistů nedaleko místa původního pavilonu nový altán v jeho dnešní podobě.

Ve městě Znojmo a blízkém okolí se nachází také řada technických zajímavostí:

- bývalá městská vodárna, kde bylo zřízeno muzeum veteránů,
- pivovar na znojemském hradě,
- železniční viadukt přes údolí řeky Dyje,
- Červený most přes údolí Lesky,
- tunely v železničním náspu mezi Dobšicemi a Suchohrdly,
- křížový sklep v Příměticích,
- citonický vodovod s kamenným akvaduktem na Cínové hoře,
- městská plovárna Louka.

